

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

יש חדש

יום השנה לרבנית

בשבת זו, כ"ב בשבט, יחול יום השנה של הרבנית חיה-מוסקא שניאורסון, רעייתו של הרבי מליובאוויטש, שנסתלקה לפני עשרים ותשע שנים. נשי חב"ד ברחבי העולם מקיימות בסמיכות ליום הזה אירועים מיוחדים לנשים, ובהם מעלים על נס את דמותה של הרבנית, אצילות נפשה, צניעותה ומעשי החסד המיוחדים שלה.

כינוס השלוחות העולמי

בניירורק נפתח השבוע הכינוס העולמי של השלוחות - נשות השלוחים מכל קצווי תבל. כאלפיים שלוחות באות לכינוס וידונו בו בבעיות המיוחדות שעמן מתמודדת שליחת חב"ד - מחינוך הילדים במקומות נידחים ועד פעילות ציבורית בקרב נשים ובנות. ביום ראשון בערב יהיה ערב ההצדעה המסורתית, המסיים את הכינוס, וממנו יצאו השליחות בכוחות מחודשים להמשך שליחותן.

יהדות מצרים

מר יפת חסון, הפועל למען שימור האתרים והמורשת של יהדות מצרים, מודיע לציבור כי בידו מידע על מצב בית העלמין באלכסנדרייה, שהוא משגיח עליו מרחוק. כמורכב בית הכנסת לעולי מצרים בפרז מחפש חזן בנוסח העדה. טל' 052-3271129.

זמני השבוע

ירושלים תל-אביב חיפה באר-שבע אילת ניוירוק

5:15	5:11	5:10	4:57	5:06	4:52
בניסת השבת					
6:16	6:07	6:08	6:06	6:07	6:05
צאת השבת					

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף-יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 073-2480711 • פקס' 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

ללמוד תורה בענווה ובצניעות

אכן, התורה שייכת לכול, אבל אין הכוונה שכל אחד ואחת יכולים לפרש את התורה כראות עיניהם. לא כל אחד מאיתנו הוא רש"י

תורת חיים. שיעור תורה ליוצאי העדה הגאורגית בקריית מלאכי

של מילה או ביטוי ומביא סימוכין מפסוקי תנ"ך אחרים, וכל זה בלי מחשב ובלי מילון או קונקורדנציה. כשצוללים יותר למעמקי פירוש רש"י מגלים עד כמה כל מילה שלו מדויקת ומחושבת ואילו עומקים טמונים בה.

זו הגישה הראויה ללימוד התורה - לבוא אליה בענווה ובצניעות, כילד קטן הנכנס בשערי בית הספר. רק אחרי שהאדם כבר קנה ידע רחב ועמוק במרחבי התורה אפשר לדבר על הצעת חידושים משלו בהבנת דברי התורה, וגם כאן המסורת היהודית מחנכת שקודם פרסום חידושים עצמיים הולכים אל תלמידי חכמים גדולים ומבקשים מהם אישור והסכמה.

תתעמק ותבין

חז"ל מפרשים בדרך מעניינת את מה שמשא אומר לבני ישראל על התורה: "פי לא דָּבַר רַק הוא מִקָּם". למה נאמר "רַק הוא מִקָּם"? אלא מכאן למדנו שאם נדמה לך שדבר כלשהו הכתוב בתורה "רַק הוא", תפיסה זו נובעת "מִקָּם", מחוסר ההבנה שלך. אם תתעמק ותשאף להבין - תגיע לאמיתות כוונתה של התורה.

לכן חשוב מאוד ללמוד תורה מפני מורים יהודיים להעריך את קדושתה של התורה, והם עצמם ניגשים אליה בענווה ובצניעות. לימוד כזה מרווה את הנפש, מעניק לנו עוצמות רוח, ועל דברי התורה הנלמדים בדרך זו נאמר "כי הם חיינו".

בשנים האחרונות מסתמנת מגמה גוברת והולכת מצד ציבורים רחבים ללמוד תורה. אחרי דורות של נתק ממקור החיים של העם היהודי מגיעים יותר ויותר יהודים להכרה כי החיבור לשורשים חיוני לקיומנו, ומכאן השאיפה ללמוד תורה ולהכיר את המקורות.

זו בהחלט מגמה מבורכת, אך כדי שלימוד התורה אכן ירווה את הנפש ויעניק לנו כוח ועוצמה רוחנית, חשוב שהגישה לתורה תהיה נכונה. למרבה הצער יש המשתמשים בשברי ציטטות כדי לטעון שכל אחד וכל אחת יכולים לפרש את התורה כראות עיניהם, ומכאן קל לגלוש לדרך עקלתון.

פירוש גאוני

אחת הסיבות שהתורה ניתנה במדבר, במקום הפקר, היא כדי להנחיל את ההכרה שהתורה שייכת לכול. אין היא נחלת קבוצה כלשהי - כפי שהיה בעמים אחרים, שרק ציבור מסוים היה רשאי לעסוק בדברי החכמה - אלא היא נחלתו של כל יהודי.

ואולם לצד זה חכמינו מעניקים עוד משמעות למתן התורה במדבר, במקום הפקר - "כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר, אינו יכול לקנות את החכמה והתורה". התנאי להשגת התורה הוא שהאדם יבטל את עצמו ואת רצונותיו ויעשה עצמו "כמדבר הפקר" - כדף חלק ונקי שעליו אפשר לבנות את הבניין של התורה.

אנו שומעים לפעמים אמירות בנוסח: "אם רש"י יכול לפרש את התורה, גם אני יכול". מי שמדבר כך נראָה שלא טעם אפילו מעט מפירושו של רש"י. לו היה מתוודע קצת לפירוש זה, לא היה מעלה על דעתו להשמיע אמירה מגוחכת כזאת. פירוש רש"י הוא יצירה גאונית על-פי כל אמת מידה, המשקפת ידע עצום בכל התנ"ך ובמרחבי התורה שבעלי-פה.

ראו למשל איך רש"י דן במשמעות הלשונית

מהמעמד הגדול לעבודה מסודרת

שרש"י מפרש: "ואפילו אינו כשאר שופטים שהיו לפניו, אתה צריך לשמוע לו; אין לך אלא שופט שבימך".

צעד אחר צעד

שילוב זה קיים גם בעבודתו הרוחנית של יהודי. יש ליהודי אפשרות לדלג על כל השלבים ולעבור בבת אחת מהמדרגה התחתונה ביותר אל המדרגה העליונה ביותר. זו עבודת התשובה, שעליה אפשר ברגע אחד לקפוץ מן הקצה אל הקצה, וכפי שמסופר בגמרא על רבי אלעזר בן דורדיא, שברגע אחד התהפך מהמצב השפל ביותר לדרגה שזיכתה אותו בתואר 'רבי'.

יכול אדם לחפוף שכל עבודתו הרוחנית תהיה בדרך כזאת, של 'קפיצה', כמו תשובה המושגת ברגע אחד. על כך אומרים לו שגם במתן תורה הייתה התגלות בלתי־רגילה, אולם היא לא החליפה את העבודה המסודרת והקבועה, אלא רק חיזקה אותה. עבודת השם הקבועה צריכה להתנהל בדרך מסודרת, צעד אחר צעד ומדרגה אחר מדרגה.

(שיחות קודש תשל"ג, כרך א, עמ' 333)

עם הקב"ה עצמו, ומה ההכרח שהדברים יעברו על-ידי משה רבנו?

אלא שכבר לקראת מתן תורה הקב"ה מבהיר: "הִנֵּה אֲנִי בָּא אֵלֶיךָ בְּעָבֹר הָעֵבֶר וְשָׁמַע הָעָם בְּדַבְרֵי עֲמֹן, וְגַם בָּךְ יֶאֱמִינוּ לְעוֹלָם". מכאן שמעמד הר סיני עצמו נועד לחזק את האמונה במשה עצמו. בזכות מתן תורה ידעו בני ישראל בביטחון מוחלט שכל מה שמשה אומר הוא דבר ה'.

שופט שבימך

ההתגלות במתן תורה הייתה חד-פעמית, אך מיד אחריה הקב"ה חוזר ומעביר את דבריו אל העם על-ידי משה. יהודי אינו יכול לצפות שבכל עת יתגלה אליו הקב"ה בעצמו ויאמר לו מה עליו לעשות. רצונו של הקב"ה שדבריו יועברו אל העם על-ידי משה רבנו דווקא.

כשם שהעם נצטוו לשמוע אל משה רבנו, כך מוטלת החובה לציית לממלאי מקומו של משה בכל דור ודור. התורה מצווה את היהודי לשמוע "אל השופט אשר יהיה בימים ההם", וכפי

במעמד הר סיני הייתה התגלות אלוהית מופלאה, שבה כל יהודי ראה את הקב"ה עצמו יורד על הר סיני ונותן את התורה לעם ישראל. וכך הקב"ה אומר לעם ישראל אחרי מתן תורה: "אתם ראיתם", וכפי שרש"י מפרש: "אתם ראיתם - יש הפרש בין מה שאדם רואה למה שאחרים משיחין לו, שמה שאחרים משיחין לו פעמים שלבו חלוק מלהאמין".

זה כוחו הגדול של מעמד הר סיני. כשאדם שומע דברים מפי אדם אחר, גם אם הוא מאמין לו, עדיין "פעמים שלבו חלוק", היינו שיש כאן אמונה חלקית. ואולם במתן תורה "עינינו ראו ולא זר", כלשון הרמב"ם. וכשאומרים "ולא זר", הכוונה גם לאדם במדרגה הגבוהה ביותר, שאף הוא נחשב 'זר' לעומת הדיבור הישיר מהקב"ה עצמו.

חיזוק האמונה במשה

אם כן, אם זכינו לקבל את התורה ישירות מפי הקב"ה, לשם מה יהודי נזקק לתיווכו של משה רבנו, "אֲנִי עֹמֵד בֵּין ה' וּבְיַיְכֶם בְּעַת הַהוּא לְהַגִּיד לְכֶם אֵת דְּבַר ה'?" יש ליהודי קשר ישיר

אמרת השבוע

דאגה לעתיד

יהודי ממשפחה חסידית בא אל האדמו"ר רבי בן-ציון הלברשטאם מבובוב וביקש ברכה בעניין מסוים. הרבי נכנס עמו בדברים והחל להתעניין במצבו הגשמי והרוחני. במיוחד שאל על חינוך ילדיו.

האיש סיפר כי שלח את אחד מילדיו לאוניברסיטה, כדי שילמד מדעים. שאלו הרבי: "למה אתה סבור שחשוב יותר שהבן ילמד מדעים משישתלם בלימוד התורה?".

השיב האיש: "אם הבן יצליח בלימודיו ויקבל תואר ד"ר, יוכל להשיג משרה מכובדת, יתפרנס בכבוד, ויוכל לפרנס גם אותי עד מאה ועשרים".

הגיב הרבי: "ומי יפרנס אותך אחרי מאה ועשרים?!"...

פתגם חסידי

"הלומד תורה ואינו מיישם את דבריה דומה לארון ספרים: כשם שהארון מחזיק ספרים רבים ואין לו קשר איתם, כך אותו אדם" (רבי שמחה בונם מפשיסחה)

מן המעיין

הר סיני | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

נגד היצר

"ויחן שם ישראל נגד ההר" (שמות יט, ב). מפרש רש"י: "כאיש אחד בלב אחד", בשעה שבני ישראל מאוחדים ומלוכדים, "כאיש אחד בלב אחד". יכולים הם לעמוד נגד ההר, נגד יצר הרע הדומה להר.

(אור ישירים)

הגבחה החומר

מדוע ניתנה התורה על הר דווקא? ההר והמישור שניהם אדמה, אלא שההר מוגבה. כוננת נתינת התורה הייתה שבני ישראל יזכרו את גשמיות העולם וירוממו אותה. דבר זה מרומז ב'הר', שהוא עפר ועם זה גבוה, דבר המסמל את עליית החומר והזדככותו.

(ספר המאמרים ת"ש)

כבוד תלמיד חכם

"כל הנוגע בהר מות יומת" (שמות יט, יב). מכאן למדים עד כמה צריכים להיזהר בכבוד תלמיד חכם. מה ההר שאין בו דעת ואינו מרגיש כלום ובכל־זאת נתקדש על-ידי קבלת התורה, עד שהזהירו כל ישראל מנגוע בקצהו, קל וחומר למי שנוגע ופוגע בכבודו של תלמיד חכם, שיש בו דעת ומרגיש בעלבונו.

(החפץ חיים)

בכוח האחדות

"ויחן" לשון יחיד. רק בכוח האחדות מסוגלים

בני ישראל לעמוד "נגד ההר", נגד הר השנאה הסובבת אותם.

(רבי משה מקוברין)

זהירות בהגבהה

התורה ניתנה בהר, להורות שלימוד התורה וידיעתה וההליכה בדרכי ה' צריכים ליצור באדם הגבחה הלב. ועם זה יש להיזהר מאוד שלא לבוא מהגבחה זו לכלל גאוה. זהו "נגד ההר" - יש צורך בזהירות רבה לעמוד נגד הגאוה העלולה לבוא מלימוד התורה.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

בירור התחתית

"ויתיצבו בתחתית ההר" (שמות יט, יח). "בתחתית ההר" דווקא, כי מטרת נתינת התורה הייתה שהאדם יברר את גשמיות העולם ויעשה 'דירה' לקב"ה בתחתונים דווקא.

(לקוטי שיחות)

עשן ומשמעותו

"והר סיני עשן כולו" (שמות יט, יח). 'עשן' ראשי תיבות עולם, שנה, נפש. 'עולם' זה גדר המקום; 'שנה' - זמן; 'נפש' - חיות. ה'עשן' שהיה במתן תורה נועד לתת את הכוח והיכולת לברר ולהעלות את המקום והזמן ולהכניס בהם אור וחיות אלוקיים.

(אדמו"ר הזקן)

סירב לקבל

שעת ערב שקטה. השלווה הירושלמית שאפפה את שכונת 'בתי מחסה' שבעיר העתיקה – הופרה באחת. קול שאון מילא את הסמטאות הצרות, והוציא את התושבים המופתעים מבתיהם. כרכרה רתומה לסוסים אבירים, מלווה משמר פרשים, נעה באיטיות ברחובות הצפופים.

עד מהרה זוהתה הדמות העומדת בראש הפמליה המכובדת: הגברת ביאטריס סמואל, רעייתו של הנציב העליון של המנדט הבריטי לארץ ישראל, הרברט סמואל. השניים, יהודים בריטים, היו רחוקים מעולמם של אנשי ירושלים של מעלה. רבה הייתה ההשתוממות לגלות כי הגברת הנכבדה מחפשת את ביתו של רבי יוסף־חיים זוננפלד, רבה של העדה החרדית בירושלים.

אלא שהמשלחת נאלצה להמתין. "הרב איננו בבית", מסרו בני משפחתו, "הוא מתפלל מנחה בבית הכנסת". הפמליה פנתה לעבר בית הכנסת, ושם המתינה בסבלנות עד סיום התפילה.

עם יציאתו של רבי יוסף־חיים מבית הכנסת ניגשה אליו האורחת ביראת כבוד, דרשה בשלומו ומסרה דרישת שלום מבעלה. כעבור כמה דקות של שיחה קצרה עלתה על כרכרתה, והפמליה סבה על עקבותיה.

סקרנותם של התושבים לפשר הביקור המפתיע הייתה גדולה, אולם איש לא ידע את פשרה. למחרת ביקר בביתו של רבי חיים אחד ממקורביו, הד"ר יעקב־ישראל דה־האן, והוא גילה את סוד הפגישה, שהוא עצמו היה קשור בו.

כמה שעות לפני הביקור המדובר התקיימה במעון לבנות שבהנהלת מר גולדשמיד מסיבה חגיגית. רבים מאנשי הממשל הבריטי התארחו באירוע, ובראשם הנציב העליון ורעייתו. במהלך המסיבה שוחחו ביניהם מר סמואל והד"ר דה־האן. הנציב העליון ביקש לשאול את איש שיחו שאלה אישית.

"אמור נא לי", תהה הדיפלומט הבריטי. "יודע אני שאתה איש העולם הגדול, אדם משכיל ובעל שם עולמי. תמהני על קשריך הקרובים עם בני העדה החרדית, השומרים באדיקות את מצוות התורה הנושנה ואינם מקבלים את הקדמה. מה לך ולהם?"

חיך הד"ר דה־האן. "אשיב לך

להעביר את הכסף שנותר בקופת הקרן, והוחזק באמסטרדם, לידי רבי יוסף־חיים זוננפלד, מתוך אמונה כי זה האיש הראוי ביותר לקבל את הכסף.

דבריו של דה־האן התקבלו על לב חברי ההנהלה והם הצביעו פה אחד בעד ההצעה.

בלב שמח עשה דה־האן את דרכו לעבר ביתו של הרב זוננפלד. במוחו דמיין את תגובתו המופתעת של הרב לנוכח הסכום הגבוה שיועבר לידי, אשר יוכל לשפר ללא הכר את מצבם הכלכלי של הרב ובני משפחתו.

בחגיגות בישר דה־האן לרב על ההחלטה שהתקבלה, והניח מול עיניו את ההמחאה. הרב הביט בהמחאה, ואז נשא את מבטו הנחוש לעבר הד"ר. "לא אקח את הכסף", אמר בקול החלטי.

בתחילה סבר דה־האן כי לא שמע היטב. הוא שב וניסה להבהיר לרב כי זו החלטת חבר הנאמנים של הקרן, וכי זו קרן מיוחדת התומכת באנשי רוח. ואולם רבי יוסף־חיים הניד ראשו לשלילה.

"מדוע?", התפרצה השאלה מפי הד"ר. רבי יוסף־חיים לא הסביר את סירובו אבל היה נחוש בדעתו, ובשום אופן לא הסכים לקבל את ההמחאה.

בצר לו פנה דה־האן אל יושב ראש העדה החרדית, הרב ראובן־שלמה יונגרייז, בבקשה שינסה להשפיע על רבי יוסף־חיים לשנות את דעתו. "בהכירי את רבנו", השיב הרב יונגרייז, "הסיכויים לכך קלושים, אולם אשתדל לעשות כבקשתך".

אלא שכצפוי, גם מאמציו של הרב יונגרייז כשלו אל מול הסירוב הנחוש של רבי יוסף־חיים. דה־האן נאלץ להותיר את הכסף באמסטרדם.

"נו", סיים דה־האן את סיפורו באוזני הנציב העליון, "האם מכיר אתה אדם בעל ערכי מוסר שכאלה, שידחה עזרה נדיבה שהוא זקוק לה כליכך?". הנציב העליון נותר פעור פה, משתומם מגדלות הנפש של הרב. בהתרגשות קרא לרעייתו וחלק עמה את הסיפור. גם הגברת נדהמה למשמע הדברים, ומיד הביעה את רצונה לראות בעיניה את הדמות הדגולה הזו.

וכך, מיד בתום החגיגה יצאה פמליה מכובדת, ובראשה הגברת סמואל, לעבר ביתו של רבי יוסף־חיים זוננפלד, והמתינה זמן ממושך עד שייסיים את תפילת המנחה, כדי שתזכה לחזות בפניו ולשוחח עמו.

(על־פי 'האיש על החומה')

האן וסיפר לנציב הבריטי על הקרן הפילנתרופית שבראשה הוא עומד, אשר מעניקה תמיכה כלכלית לתלמידי חכמים. בעת האחרונה, סיפר, נערכה במשרדי הקרן ישיבת הנהלה, ובה הוא ביקש לסגור את הקרן בשל העדר הפנאי שלו והעול הגדול שהדבר מטיל עליו. הוא הציע

בסיפור, אמר לנציב העליון, "על אודות הרב העומד בראש 'העדה הקיצונית' הזו, ואחר־כך תאמר לי אתה אם תמצא דמות אצילית שכוזו בין בני מעמדך המשכילים והנאורים".

במקום להשיב פתח הד"ר דה־

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

סוד התיקון

הנשים הוקדמו לגברים במתן תורה על הר סיני. הקב"ה ציווה את משה (שמות יט,ג): "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל". חז"ל מסבירים ש"בית יעקב" אלו הנשים, ו"בני ישראל" אלו הגברים. כלומר, הקב"ה ציווה את משה למסור את דבריו תחילה לנשים ורק לאחר מכן לגברים.

מדוע הוקדמו הנשים? המדרש מבאר (מכילתא ופירוש רש"י על הפסוק) שאחרי בריאת העולם מסר הקב"ה את הציווי שלא לאכול מעץ הדעת לאדם בלבד, ואז באה חווה ואכלה מן העץ וגרמה לקלוקל לעולם כולו. אמר הקב"ה: "עכשיו אם אני קורא לנשים תחילה, הן מבטלות את התורה". לכן הקדים את הנשים, כדי שיהיה קיום לתורה.

כוח הקבלה

איש ואישה מייצגים שני כוחות מרכזיים – כוח ההשפעה והנתינה וכוח הקבלה והקליטה. האיש הוא בבחינת 'משפיע', ואילו האישה בבחינת 'מקבלת'. כוח ההשפעה כשהוא לעצמו אין לו קיום, כל עוד אין לו חיבור עם כוח הקבלה והקליטה. לכן הציווי על האיסור לאכול מעץ הדעת, שניתן לאדם בלבד, לא התקיים, מכיוון שלא נקלט על־ידי כוח הקבלה של חווה.

חז"ל (יבמות טג, א ובפירוש רש"י) המשילו זאת לתהליך אפיית לחם. הגבר חורש וזורע, דש וזורה, אבל אחרי כל העבודה הקשה הוא מביא הביתה חטים שאינן ראויות לאכילה. רק כשהאישה לוקחת את החטים, טוחנת אותן לקמח, לשה מהן עיסה ואופה לחם – יש לאדם לחם לאכול. זו מעלתה המיוחדת של האישה כ'מקבלת', מי שמחבר את הדברים עם מציאות העולם וגדריו.

מעמד הר סיני נועד לתקן את חטא עץ הדעת (שבת קמ"א), ועיקר עניינו לחבר את האור האלוקי עם העולם, על־ידי שהעולם עצמו נעשה כלי לקבלת התורה. לכן מסר הקב"ה את דבריו קודם כול לנשים, המייצגות את כוח הקבלה, מכיוון שעל־ידי כך יתקבלו ענייני התורה בתוך מציאות העולם ויהיה קיום לתורה.

כך יהיה גם לעתיד לבוא, בבוא הגאולה. אז יטהר העולם לגמרי מזוהמתו, ככתוב (זכריה יג,ב) "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ", ואז גם יקוים "נקבה תסובב גבר" (לקוטי תורה במדבר ז,ג, על־פי ירמיה לא,כא) – האישה, המסמלת את כוח הקבלה, תעמוד במדרגה גבוהה משל הגבר, המסמל את כוח ההשפעה.

חיבור אמיתי

שני המרכיבים האלה, של 'משפיע' ו'מקבלת', קיימים גם בכל אדם. האדם מורכב מנשמה וגוף. הנשמה היא בבחינת 'משפיע' ואילו הגוף הוא 'מקבלת'. התכלית היא שאור הנשמה יחדור לתוך הגוף, עד שהגוף מצד עצמו יפעל על־פי רצון הנשמה.

כל עוד הנשמה מנותקת מהגוף ופועלת בעצמה, אין לפעולתה קיום. יש מצבים שהנשמה מאירה באדם בעוצמה רבה, ואז האדם חש התעוררות רוחנית ומרגיש תשוקה ללמוד תורה ולעסוק במצוות, אבל בחלוף אותה הארה הוא חוזר למצבו הראשוני, מכיוון שהכול היה הארה מלמעלה, בלי שהדברים נתפסו בגוף עצמו. התכלית היא שהדברים יתחברו עם הגוף, ה'מקבלת', ויבואו גם ממנו, ואז יהיה להם קיום.

זה גם עניינו של מעמד הר סיני, שבו הקב"ה ירד למטה כביכול ויצר חיבור בין הקדושה האלוקית שלמעלה מהעולם עם מציאותו וגדריו של העולם. כאשר המשימה הזאת, של החדרת קדושה במציאות הגשמית, תגיע לידי שלמותה, תבוא הגאולה, ואז תתגלה מעלת ה'מקבלת', ולכן דווקא העולם הזה התחתון יעמוד במדרגה העליונה ביותר ומכאן יאיר השפע האלוקי לכל העולמות (ראה תורת מנחם כרך מ, עמ' 74).

זהירות, 'כוויות שבת'

ביתר הקפדה שילדים קטנים לא יגיעו לפלטה הלוהטת או למיחם ולנרות הדולקים. גם כשמעמידים סירים על הפלטה חובה לבדוק שאין חשש כי סיר יחליק ויפול.

תקנים מחמירים

לצד העבודה במחלקה הפרופ' חייק פועל בתחום הרפואה המונעת. כך למשל פעל עם ארגון 'בטרים' שתו תקן בטיחותי יינתן רק למְחממי שבת נטולי רגליים. "בעבר היו מְחממים עם שלוש רגליים, שנטו יותר ליפול. כעת המְחממים בטוחים יותר", הוא אומר. "פעלנו גם שככל החשמל למְחממים יהיה באורך מסוים, כדי לצמצם את הסכנה שבני הבית ייתקלו בו".

הנתונים הארציים מדברים על אלפי ילדים שנכווים בכל שנה. "אנחנו משערים שיש עוד ילדים שנכווים, אבל מטופלים במקומות לא מוכרים, ואינם נכללים בסטטיסטיקה הארצית", הוא אומר ומוזהיר מפני טיפול לא-מקצועי בכוויות: "כווייה היא סוג הפגיעה הקשה ביותר, יותר מתאונת דרכים. כשאדם נפגע מכווייה, יכולה להיות פגיעה במערכת החיסון, הלב פועם אחרת, וכך גם הכבד, הכליות והריאות". הוא חש יום-יום את חוסר המודעות לחומרת הסכנה של הכוויות: "היו לא מעט מקרים שילדים הגיעו למחלקה עם עשרים אחוז כוויות.

הפְּיִייה שהגיעה למערכת מיחידת הכוויות במרכז הרפואי שיבא הייתה חריגה: "אנו מבקשים לעורר את המודעות הציבורית לנושא 'כוויות שבת', והבימה המתאימה ביותר לכך היא עלון השבת". מתברר שיש תופעה של כוויות הנגרמות בשבת, ובהחלט אפשר לצמצמן על-ידי הקפדה על כללי הזהירות הנדרשים.

כבר עשרים שנה עוסק הפרופסור יוסי חייק (50) בטיפול בכוויות, מתוכן שתיים-עשרה שנים כמנהל יחידת הכוויות והמחלקה לכירורגיה פלסטית בשיבא. הנתונים שהוא מציג כואבים: יותר מחמישים אחוזים מנפגעי הכוויות בישראל הם ילדים, רובם מתחת לגיל ארבע. בכל שנה הוא מטפל בכמאה ועשרים ילדים, הסובלים מכוויות גדולות.

סיכון גבוה

לדבריו, 'כוויות שבת' נגרמות מפלטות שמוצבות באורח לא תקין (על הרצפה למשל), דודי מים (מְחממים) לא יציבים, ונרות שבת שהיו בהישג ידם של ילדים. "אפילו כוס מים רותחים יכולה לגרום כווייה קשה", הוא מסביר. "כוס כזאת תגרום למבוגר כווייה בחלק קטן מגופו, אבל בפעוט זו יכולה להיות כווייה בכל הגוף".

לדבריו, משפחות ברוכות ילדים נתונות לסיכון גבוה יותר, וההורים נדרשים לוודא

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

עמידה בתפילה

שאלה: האם יש מצבים שבהם אפשר להתפלל שמונה-עשרה בישיבה או בשעת הליכה?

תשובה: את תפילת שמונה-עשרה יש להתפלל בעמידה, ברגליים צמודות. לכתחילה גם אין להישען על חפץ או על שולחן אלא לעמוד זקוף.

זקן וחולה מתפלל כפי מצבו, בישיבה (ברגליים צמודות, אם אפשר) או אפילו כשהוא שוכב על צדו.

הנוסע: לכתחילה יתפלל בביתו או בבית הכנסת, לפני צאתו לדרך, את כל 'שמונה עשרה' בעמידה. אך משהגיע זמן התפילה הוא רשאי להתפלל בדרך, ואינו חייב לאחר את תפילתו כדי שיוכל להתפלל בעמידה. אבל אם יביע נסיעתו יוכל להתפלל בלי הפרעה, רצוי שימתין ויתפלל שם, כדי לקיים מצווה מן המובחר.

הנוסע ברכב - יעמוד, ואם אינו יכול, כגון שהוא יושב במטוס והעמידה כרוכה בקשיים - ישב במקומו ויתפלל, ויפנה את פניו לכיוון ירושלים במידת האפשר.

ואולם הנהג, שחייב להפעיל את כל חושיו ולהתרכז בנעִשָּׂה בכביש כדי למנוע סכנה - אסור לו לחלוטין להתפלל בשעת הנהיגה.

יש סבורים כי תמיד צריך לעמוד בברכה ראשונה ('אבות') כדי לכוון, ואם אין חשש סכנה, ראוי לנהוג כך. אם אפשר לעמוד בשעת הכריעות, וכן בפסיעות שבסיום התפילה, יש לעשות כן.

מי שהולך ברגליו, ואפילו הולך לדבר הרשות, מתפלל בשעת ההליכה, כי אם יעצור, יתחיל לדאוג ולא יוכל לכוון בתפילתו. והכול לפי הדרך, ולפי המקום, ולפי יראת ה' שלו וישוב דעתו.

מקורות: שו"ע סי' צד ס"ד ונו"כ, ושו"ע אדה"ז שם ס"ה. פסקי תשובות ס"ק ח.

כוויות אפשר למנוע. הפרופ' חייק

ולאחר זמן ההורים רצו להחזירם הביתה, בהנחה שהסכנה חלפה. נלחמתי בעבורם וטענתי שחיייהם בסכנה. צריך להפנים ולהבין את חומרתה של כווייה".

לא לחכות

מה צריך לעשות אם ילד נכווה חלילה? "דבר ראשון לשתוף את המקום במים זורמים, לעטוף את מקום הכווייה ומיד להביא את הילד לטיפול מקצועי מוסמך. לא לחכות לצאת השבת!", הוא משיב בנחרצות.

המכללה האקדמית לחינוך
חמדת הדרום
HEMDAT HADAROM
Academic College of Education

יום פתוח

במכללה האקדמית לחינוך
חמדת הדרום

חנן בן-ארי
במסגרת
חנינים לבאי היום הפתוח

יום ה' כ"ז שבט תשע"ז / 23.2.17 / 12:00-19:00
יתקיים א"ה באולם בית רבקה / מכללת חמדת הדרום

הרשמה מראש חובה
במספר: 054-9007224

תואר שני
M.Ed.
תורת המשך
ולמודי המחקר

תואר גברים
B.Ed.

תואר נשים
B.Ed.

חכם השבוע לומדים לקנות חכם. בלי טריקים, בלי שטיקים

"אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן הַשָּׁמַיִם יִבְרָתִי עִמָּכֶם"

האם ההתגלות של הקב"ה עצמו על הר סיני באה במקום נבואתו של משה רבנו? למה דיבר משה תחילה אל הנשים ורק אחרי-כך אל הגברים? ולמה צריך להיזהר בכבוד תלמיד חכם?

